

Peta lekcija • Lesson Five

A1

PET MAČAKA I PET PASA

✂ Replace mačka and pas with these pairs: mòmak and dèvojka; ptica and zmiја; student and studentkinja; učitelj and đak.

✂ Replace jest with piti, glàdan with žèdan, use the beverages introduced in exercise 4A3. Leave off the last line in this version.

✂ Replace kruška with: jabuka, jagoda, pomòrandža, pecivo, òrah, smokva, šljiva.

✂ Replace veliki and dèbeli with dosadni, slabi, srećni, šareni, tanki, zli.

Replacement nouns for lines 1 & 5:

пет мачака > пет момака, пет птица, пет студената, пет учитеља
пет паса > пет девојака, пет змија, пет студенткиња, пет ђака

Replacement adjectives for line 1:

великих, дèбелих > досадних, слабих, срећних, шарених, танких, злих

Replacement nouns for lines 2, 3, 5, 7, 9:

мачке > момци, птице, студенти, учитељи

Replacement nouns for lines 2, 4, 6, 8:

пси > девојке, змије, студенткиње, ђаци

Replacement verb for line 7:

једемо > пијемо

Replacement adjectives for line 7:

гладне > жедне

Replacement nouns for line 7:

крушке > јабуке, јагоде, помòрандже, пецива, òрахе, смокве, шљиве
and line 9

две крушке > две јабуке, две јагоде, две помòрандже, два пецива, два òраха, две смокве, две шљиве

Replacement nouns for line 8:

крушака > јабука, јагода, помòранджи or помòранджа, пецива, òраха, смокава or смокви, шљива

☆ Example:

1. Пет срећних девојака и пет слабих момака иде у град.
5. - Имамо пет малих кућа за пет срећних девојака - кажу девојке.
6. - Зашто идете од куће до куће? - питају момци.
7. - Да једемо помòрандже. Гладне смо - одговарају девојке.
8. - Мало помòранджи или пуно помòранджи? - питају момци.
9. - Свака узима по две помòрандже - кажу девојке.

☆ **Examples:**

7. - Да пијемо лимун^аде. Ж^едне смо - одгов^арају мачке.

8 - Мало лимун^аде или пуно лимун^аде? - питају пси.

7. - Да пијемо мл^ека. Ж^едне смо - одгов^арају мачке.

8 - Мало мл^ека или пуно мл^ека? - питају пси.

* Note that when the examples used in line 7 are fruits and other objects the case used is the Apl while in examples using drinks and other liquids, the case used is Gsg. For a fuller explanation see the entry on “partitive genitive” on page 52 of the Textbook.

☞ A2

NEMA NOVCA

☞ **Replace** р^уч^ак **with** ве^чера **and** (na) fakult^et **with** (u) bioskop, (u) p^ozorište, **and** 4:00 p.m. **with** 9:00 p.m., 6:00 p.m. **with** 11:00 p.m.

☆ **Examples:**

1. Ako im^a vremena pre ve^čere, id^em u p^ozorište.

6. A posle p^ozorišta?

7. Evo me! Dolazim na ve^čeru u devet sa^ti!

8. Što se mene ti^če, možeš da dođeš i u jedanaest sa^ti. Ve^čera te ček^a, ako hoćeš da je jedeš.

1. Ako im^a vremena pre ve^čere, id^em u bioskop.

6. A posle bioskopa?

7. Evo me! Dolazim na ve^čeru u devet sa^ti!

8. Što se mene ti^če, možeš da dođeš i u jedanaest sa^ti. Ve^čera te ček^a, ako hoćeš da je jedeš.

☞ A3

KO DOLAZI?

☞ **Replace** brat **with** se^stra, o^tac **with** majka, stric **with** strina, **and make further versions inserting** ujak, or ^ujna, or te^ča, or tetka **wherever relevant.**

☞ **Replace** su^dija **and** advok^at **with** lek^arka **and** medicⁱn^ska se^stra, or pi^sac **and** prevodilac. [Note the changes to the instructions]

☞ **Discuss the differences among B, C and S found in this exercise.**

Note: For those of you working on your own, you will need to have someone who knows the language look at your alternate versions of this exercise because of the complexity of kinship terminology.

☆ **Example:**

3. Se^stra mo^je majke.

4. Znam da je tetka maj^čina se^stra. Da li se ka^že “tetka” i za o^čevu se^stru?

5. Da! Tako je. To je mo^ja tetka.

☆ **Examples:**

7. Ona je lek^arka i žⁱvi u Novom Sadu.

8. Lek^arka! Da li je tetkin po^sao zanimljiv?

9. Kako za ko^ga. Ona svoj po^sao voli.

10. Ја желим да будем медицинска сестра.
7. Он је писац и живи у Новом Саду.
8. Писац! Да ли је стричев посао занимљив?
9. Како за кога. Он свој посао воли.
10. Ја желим да будем преводилац.

 Differences among B, C, and S found in this exercise.

1. vocabulary differences, such as:

sedmica / tjedan / nedelja
 stanica / kolodvor / železnička stanica
 amidža / stric
 daidža / ujak.

2. question formation: da li vs. li, also question words (tko / ko: što / šta)

3. a number of professions, e.g. advokat/odvjetnik, sudija/sudac, prevodilac/prevoditelj, etc.

4. longer endings on pronominal adjectives, e.g. mog oca [B,S], moga oca [C]

5. infinitive vs. da + present tense

6. ijekavian [J] in B, C vs. predominantly ekavian [E] in S

 A4

IZLAZAK U GRAD

Replace bioskop with grad, kafana, pozorište, muzej and replace popodne with uveče and replace film with ljudi, predstava. Replace 4:00 with 7:00 or 11:00. [Note change in the instructions.]

☆ **Examples:**

2. U sedam sati uveče.
3. A u koliko sati onda možemo da idemo u pozorište da gledamo predstavu?
2. U jedanaest sati uveče.
3. A u koliko sati onda možemo da idemo u kafanu da gledamo ljude?

 VEŽBE

B1

 Replace jabuka with čaša vina, komad sira, kruška, olovka, oraħ, pecivo, slatkisħ, šljiva.

 Replace student with devojka, đak, momak, drug.

Replacement nouns for line 2:

jabuka > čaša vina, komada sira, krušaka, olovaka, oraħa, peciva, slatkisħa, šljiva.

Replacement nouns for lines 3 and 4:

studenta > devojka, đaka, momaka, drugova

Replacement for line 5:

dve jabuke > dve čaše vina, dva komada sira, dve kruške, dve olovke, dva oraħa, dva peciva, dva slatkīša, dve šljive.

☆ **Example:**

1. Šta to nosiš?
2. Nosim dvanaest slatkīša.
3. A koliko je momaka ovde?
4. Āma nas deset momaka.
5. Onda svaki momak može da ūzme po jēdan, a ti i ja po dva slatkīša.
6. Kako da ne!

B2

✂ **Replace italicized words with:** jagoda, oraħ, smokva, šljiva.

Replacement nouns for line 6, 7 and most of line 8:

јагода, ораħа, смокви, шљива

Replacement nouns for the second noun in line 8:

три јагоде, три ораħа, три смокве, три шљиве

or

пет јагода, пет ораħа, пет смокви, пет шљива

☆ **Example:**

6. Āmam јагода, ораħа, смокви и шљива.
7. Колико имаш јагода, ораħа, смокви и шљива?
8. Āmam пет јагода, три ораħа, и седам смокви и шљива.

B3

✂ **Replace vrēme and novac with the pairs:** a) bela mačka, crni pas; b) srećni student, tužni student; c) teški posao, laki odmor; d) žuta kruška, crvena jabuka.

☆ **Examples:**

2. Āma mnogo belih mačaka, a malo crnih pasa.
2. Āma mnogo srećnih studenata, a malo tužnih studenata.
2. Āma mnogo žutih kruška, a malo crvenih jabuka.
2. Āma mnogo teških poslova, a malo lakih odmora.

B4

✂ **Replace vikend with:** nedelja.

✂ **Replace London with** Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Mađarska, Pariz, Srbija.

☆ **Example:**

1. Šta želiš da radiš iduće nedelje?
2. Āduće nedelje hoću da idem u Grčku.

B5

✎ Replace the numbers **10** and **6** with others, and replace **slatkı sok** with: dobro pıtanje, dugo pısmo, slobodna nedełja, tužni film, važna stvar.

10 slatkıh sòkova > 10 dobrih pıtanja, 8 dugıh pısama, 5 važnih stvari, 9 tužnih filmova
4 slatka sòka > 3 dobra pıtanja, 2 (dva) duga pısma, 3 važne stvari, 3 tužna filma

☆ Examples:

1. İmam deset dobrih pıtanja.	1. İmam pet važnih stvari.
2. Kada ùzmem sedam, koliko ih onda ìmaš?	2. Kada ùzmem dvije*, koliko ih onda ìmaš?
3. Onda ìmam tri dobra pıtanja.	3. Onda ìmam tri važne stvari.
1. İmam osam dugıh pısama.	1. İmam devet tužnih filmova.
2. Kada ùzmem šest, koliko ih onda ìmaš?	2. Kada ùzmem šest, koliko ih onda ìmaš?
3. Onda ìmam dva duga pısma.	3. Onda ìmam tri tužna filma.
1. İmam pet slobodnih nedełja.	
2. Kada ùzmem jednu, koliko ih onda ìmaš?	
3. Onda ìmam četiri slobodne nedełje.	

* Don't forget when using the number two, that it may be *dve* here if what you are describing is feminine, as 'stvar' is in this example, or *dva* if the object is masculine, such as film or neuter, such as pismo, pitanje.

B6

✎ Replace **grad** with: bioskop, kafana, pòzorište.

✎ Replace **strıj** with *strına*, *ujak*, *ujna*, *tetka*.

✎ Replace **ujutro** with *popòdne*.

☆ Examples:

1. İdem do *ujaka*! Nema me do 9 *sati* uveče! İdemo zajedno u *kafanu*.
 2. Ne *tıće* me se šta *radiš* kod *ujaka*, ali *moraš* da *dođeš* do 8:00.
 3. Kako *mogu* da *dođem* u 8:00 ako smo napolju do 9:00?
 4. *Moraš*. *Ove* *nedełje* *ideš* u *školu* *popòdne*.
-
1. İdem do *tetke*! Nema me do 9 *sati* uveče! İdemo zajedno u *pòzorište*.
 2. Ne *tıće* me se šta *radiš* kod *tetke*, ali *moraš* da *dođeš* do 8:00.
 3. Kako *mogu* da *dođem* u 8:00 ako smo napolju do 9:00?
 4. *Moraš*. *Ove* *nedełje* *ideš* u *školu* *popòdne*.

✎ Redo B6 as if there are two parents speaking instead of one.

☆ Example:

Ne *tıće* nas se šta *radiš* kod *ujne*, ali *moraš* da *dođeš* do 8:00.

B7

Answers to questions referring to the 5A1, 5A2, 5A3 and 5A4 exercises:

- A1. a. Idu u grad, da jedu kruške.
b. Da, svakako!
c. Svaka uzima po dve.
- A2 a. Broj 1 ide u banku zato sto nema novca. Ide peške.
b. U četiri sata zato što ide na fakultet.
c. Može.
- A3 a. Očev brat dolazi na stanicu.
b. On je sudija. Voli svoj posao.
- A4 a. U pet sati.
b. Kako da ne!
Zato što su gladni i žedni.
Zato što nisu gladni ili žedni.
c. Nije vikend.

DOMAĆI ZADATAK

C1

Mala Mara i njene životinje

Answers are in boldface

Mala Mara ima velikog žutog psa. Njen pas se zove "Žučko". Ona ima i malu mačku crne boje. Mara i Žučko često igraju lopte zajedno. Mačka ne igra lopte. Ona to ne voli. Mara ima i pticu plave boje. Marina ptica vrlo lijepo pjeva kad je Mara kod kuće. Najzad, Mara ima i jednu šarenu zmiiju. Šarena zmiija je tanka i duga. Ona niti igra lopte, niti pjeva.

Mara ide svaki dan u školu. Ona je čak prvog razreda. U ponedjeljak vodi žutog psa u školu. Marin učitelj voli Žučka. Za vrijeme odmora svi đaci igraju lopte zajedno. U utorak Mara vodi crnu mačku u školu. Ni mačka ni učitelj to ne vole. Niko ne igra lopte. Mačka gleda učitelja, i učitelj gleda mačku.

U srijedu Mara nosi pticu plave boje u školu. Svi vole pticu, jer tako lijepo pjeva. Ne mogu da pjevaju kao ptica, ali mogu da zvižde uz ptičju pjesmu. Svi to rade svaki put kad ona pjeva. U četvrtak Mara nosi zmiiju u školu. Niko to ne voli – ni učitelj, ni zmiija, ni drugi đaci. Niko ne zna šta da radi.

U petak Mara ništa ne vodi niti šta nosi u školu. Sve njene životinje su kod kuće. Učitelj kaže da je to najbolje. Ali Mara ne voli to ni da čuje.

 Is this story written in Bosnian, Serbian or Croatian? List the words which helped you figure out which it is.

☆ Examples:

lijepo pjeva
mogu da zvižde

nè mogu da pjevaju
nè voli to ni da čuje
niko
njen
pjesmu
ponedjeljak
šta
[šta] da radi
u srijedu
za vrijeme

Answer: Bosnian, or ijekavian Serbian, or Montenegrin.

C2

Answers:

1. добар	9. танак
2. тежак	10. висок
3. занимљив	11. неозбиљан
4. кратак	12. мало
5. велик	13. близу
6. хладан	14. нико
7. бео	15. ништа
8. леп	

C3

Translate

- Имам десет шарених мачака.
- Они иду у позориште, а ми идемо у кафану.
- Александар је гладан. Прво, једе десет поморанџи, пет смокви, три јабуке и седам комада сира, а онда није гладан
- Три тешка речника и три лаке књиге су близу прозора.
- Две срећне студенткиње виде шест тужних студената.
(for another way to do this, see Lesson 12, page 185)
- Нема дебелих птица.
- Идуће недеље идем у Јужну Америку!
- Сваког дана студенти гледају професоре и учитеље.
- Његова ујна и њена ујна су пријатељице, и долазе на железничку станицу у суботу у десет сати.

C4

The 1st person singular (ja) and 3rd person plural (oni) forms and English meaning for the verbs from the first five lessons.

1. играти, играм, играју – play	11. ићи, идем, иду - go
2. певати, певам, певају - sing	12. доћи, дођем, дођу - come
3. питати, питам, питају - ask	13. чути, чујем, чују - hear
4. гледати, гледам, гледају - see	14. пити, пијем, пију - drink

5. има̀ти, има̀м, има̀ју - have	15. је́сти, је́дем, је́ду - eat
6. одговара̀ти, одговара̀м, одговара̀ју – answer	16. зва̀ти се, зовѐм се, зову̀ се – be called
7. ствара̀ти, ствара̀м, ствара̀ју – create	17. узети́, узме́м, узму́ - take
8. ка̀зати, ка̀жем, ка̀жу - say	18. позна̀вати, позна̀јем, позна̀ју – get to know
9. те́ћи, те́чем, теку́ – flow	19. во̀дити, во̀дим, воде́ - lead
10. мо̀ћи, могу́, могу́ – can	20. но̀сити, но̀сим, носе́ - carry
21. до̀лазити, до̀лазим, до̀лазе – come	28. во̀лети, во̀лим, воле́ – love
22. мо̀лити, мо̀лим, моле́ – pray	29. би́ти, сам, су - be
23. тра̀жити, тра̀жим, тра́же - seek	30. хте́ти, хо̀ћу, хо̀ће – want
24. ра̀дити, ра̀дим, раде́ - work	
25. ми́слити, ми́слим, ми́сле - think	
26. же́лети, же́лим, же́ле - wish	
27. ви́дети, ви́дим, ви́де – see	

C5

Životinje

Connect word to animal:

pas

maјmun

mačka

medved, medvjed

zmija

ptica

C6

- a. Змије нису зле јер су животиње.
 б. Учитељ чак не зна колико има ђака.
 в. Мала Ма̀ра пева као птица али птица не пева као Мала Ма̀ра.
 г. Ако Ма̀ра води пса Жу̀пка у школу, онда пас и ђаци играју лопте за време одмора.

C7

List the time-related expressions found in A2, A3, A4 and C1. (Skip the section of the question on ascertaining the grammar of each phrase unless you have a teacher on hand who can explain it.)

do deset sàti
do dvànaest sàti
do jedanaest sàti
ìduće nedelje
ìdućeg vikenda
òve nedelje
pre ručka
svaki dan
svaki put
u četiri sata popòdne
u četvrtak
u koliko sàti
u pet sàti
u petak
u ponedeljak
u sredu
u ùtorak
za vrème òdmora

Geografska pitanja

1. Од колико дèлова се сàстоји Србија и Црна Гòра?

*Contextual note. Since this book was printed, Serbia and Montenegro have become separate countries, and Kosovo has declared its independence.

The former answer:

Србије и Црна Гòра се сàстоји од четири дèла.

The answer now:

Србије се сàстоји од два дèла.

Црна Гòра се сàстоји од једног дèла.

2. Дèлови Србије се зову: Војводина и Србија.

3. Неки од српских градова су: Београд, Нови Сад, Ниш, Чачак, а неки од црногорских градова су: Подгорица, Цетиње, Бар.

4. Рèке које тèку кроз Србију су Велика Мòрава, Сàва, Дунав, Тиса, а рèка која тече кроз Црну Гору је Тара.

Note: The Tàra is the only Montenegrin river given on the map on the frontispiece of the textbook though there are other rivers in Montenegro. There are also other rivers in Serbia but only those which appear in the frontispiece are given above.

5. Зèмље око Србије и Црне Гòре су: Албàнија, Босна и Хèрцеговина, Бугарска, Косово, Мађарска, Македонија, Румунија, Хрватска.